

Kapitola 1

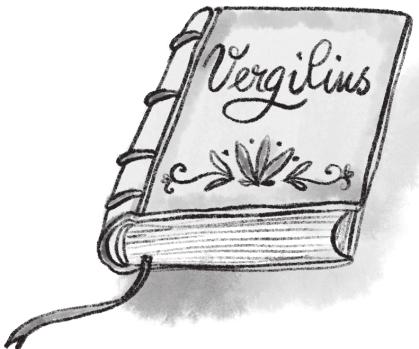
Rozzůrený soused

Na širokém zápraží z červeného pískovce před jednou farmou na ostrově prince Edwarda se toho pozdního srpnového odpoledne usadila štíhlá, vysoká dívka ve věku šestnácti a půl let, s vážnýma šedýma očima a vlasy, které její přátelé popisovali jako kaštanově hnědé. Byla pevně odhodlaná rozebrat určitý počet veršů z Vergilia.

Jenže když se stráně těsně před sklizní halí do modravých závojů, drobný větrík hravě ševelí v korunách topolů a v rohu třešňového sadu tančí proti tmavému jedlovému mlází záplava vlčích máků – taková srpnová odpoledne se hodí spíš ke snění než ke studiu mrtvých jazyků. Vergilius záhy klesl zcela zapomenut k zemi a Anna, s bradou položenou na sepnutých rukou, se zadívala na ohromné chuchvalce bílých mraků, které se tyčily jako veliká bílá hora nad domem pana J. A. Harrisona. Duchem byla v rozkošném světě, kde jistá mladá učitelka svou skvělou prací utváří osudy budoucích státníků a zasévá do mladých myslí a srdcí vznešené ambice a touhy.

Ovšem co se týče tvrdých faktů... ke kterým Anna poprvdě přihlížela zřídka a jedině když už opravdu nebylo vyhnutí... nezdálo se, že by avonleaská škola zrovna oplývala slibným materiélem, z nějž by mohly vyrašit zářné osobnosti. Pokud ale učitelka dobré využije svůj vliv, kdo ví, co všechno se může stát? Anna chovala růžové představy o tom, co všechno učitelka dokáže, když svou práci dělá dobrě. Zrovna se nacházela uprostřed dojemné scény, o čtyřicet let později, se slavnou osobností... přesný důvod její slávy byl příhodně ponechán v mlze neurčitosti, ale podle Anny by bylo skvělé, kdyby to byl třeba

rektor univerzity nebo kanadský premiér... a ten se teď skláněl nad její vrásčitou rukou a ujišťoval ji, že to ona kdysi zažehla plamínek jeho ctižadosti a že za všechn svůj úspěch vděčí lekcím, které mu kdysi dávno vštípila v avonleaské škole. Tu příjemnou vidinu roztráštilo až *velmi* nepříjemné vyrušení.

Po cestičce přicupitala drobná, plachá jerseyská kráva a pět vteřin po ní se objevil i pan Harrison... pokud se ovšem jeho vtrhnutí na dvůr dá popsat tak mírným výrazem.

Přehoupl se přes plot – otvíráním branky se nezdržoval – a rozzlobeně stanul před zaskočenou Annou, která se zvedla ze země a teď ho překvapeně pozorovala. S panem Harrisonem, novým sousedem z domu napravo od toho jejich, se dosud nesetkala, i když už ho jednou či dvakrát zahlédla.

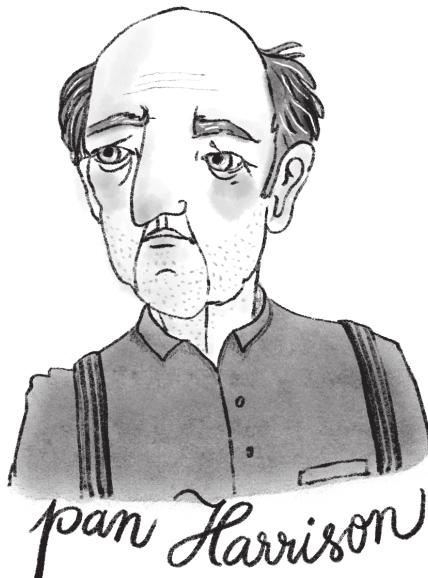
Pan Robert Bell, jehož farma sousedila s Cuthbertovými na západní straně, totiž svůj dům začátkem dubna, tedy ještě než se Anna vrátila z Královské akademie, prodal a odstěhoval se do Charlottetownu. Farmu od něj koupil jistý pan J. A. Harrison, o němž se vědělo právě jen, jak se jmenuje a že pochází z Nového Brunšviku. Než ale uplynul první měsíc jeho pobytu v Avonlea, stihl si vydobýt pověst podivína... neboli „divného pavouka,“ jak ho nazvala paní Ráchel Lyndeová. Paní Ráchel je velmi přímá žena, jak si možná pamatují ti z vás, kdo s ní už měli tu čest. Pan Harrison rozhodně nebyl jako ostatní... a to je základní rys divného pavouka, to přece ví každý.

Předně si nikoho nepustil do domu, a dokonce veřejně prohlásil, že on o žádný pošetilý ženský v baráku nestojí. Něžné pohlaví se mu v Avonlea pomstilo hojností děsivých historek, které se začaly šířit o jeho hospodaření a kuchařských schopnostech. Pan Harrison si najal na pomoc malého Johna Henryho Cartera z White

Sands, a většina historek se dala vystopovat právě k němu. U pana Harrisona se například nejedlo v pevně stanovený čas. Pan Harrison jen „něco zakousl“, kdykoli měl hlad. Pokud byl John Henry zrovna u toho, dostal i on svůj díl, ale pokud ne, musel si počkat na další vlnu Harrisonova hladu. John Henry truchlivě konstatoval, že by umřel hlad, nebýt nedělních návštěv doma; tam se vždycky pořádně najedl a matka mu pak ještě přibalila na cestu košík „bašty“, kterou si vždycky v pondělí odvážel s sebou.

Pokud šlo o umývání nádobí, pan Harrison nic takového ani nepředstíral, dokud nepřišla deštivá neděle. To se potom pustil do práce, všechno nádobí umyl najednou v sudu na dešťovou vodu a nechal ho venku oschnout.

Navíc byl pan Harrison „škrt“. Když byl požádán, aby se podílel na výplatě pastora pana Allana, oznámil, že si počká, až teprve kolik dobra mu z jeho kázání kápne... nevěřil prý na kupování zajíce v pytli. A když ho paní Lyndeová šla poprosit o příspěvek na misie... a při té příležitosti si prohlédnout jeho dům zevnitř... řekl jí, že mezi

starými drbnami v Avonlea je tolik neznabozek, že víc jich nikde neviděl, a že milerád přispěje na misii, která by je pokřesťanštila, kdyby se toho milostpaní chtěla ujmout. Paní Ráchel se odporoučela a prohlásila, jaké je štěstí, že chudák paní Bellová klidně odpočívá v hrobě; jistě by jí puklo srdce, kdyby viděla, v jakém stavu je teď její dům, o který sama pečovala s takovou hrdostí a láskou.

„No ano, paní Bellová drhla kuchyňskou podlahu obden,“ líčila paní Lyndeová Marille Cuthbertové rozhořčeně, „ale kdybyste ji viděla teď! Když jsem procházela kuchyní, musela jsem si přidržovat sukně.“

A konečně, pan Harrison choval papouška jménem Zrzek. V Avonlea ještě nikdo papouška nechoval, takže se toto chování dalo jen těžko považovat za přijatelné. A jaký to byl papoušek! Pokud máme věřit Johnu Henrymu Carterovi, tak pekelného opeřence svět ještě neviděl. Pták strašlivě klel. Paní Carterová by Johna Henryho okamžitě odvolala, jen kdyby si mohla být jistá, že pro něj sežene místo jinde. Krom toho Zrzek uklovil Johnu Henrymu kousek kůže na zátylku, když se chlapec jednou příliš přiblížil k jeho kleci. Paní Carterová vždycky v neděli, když se nešťastník John Henry vracel domů, jeho jizvu všem předváděla.

Všechny tyhle události proběhly Anně hlavou, když tu teď přední pan Harrison stál, zjevně bez sebe vzteky. Pan Harrison se nedal po-

važovat za pohledného muže, ani když byl v nejlepším rozmaru; byl malý, tlustý a plešatý. Teď, když mu kulatý obličej navíc samou zlostí zbrunátněl a vypoulené modré oči mu div nevypadly z důlků, Anně připadalo, že ošklivějšího člověka opravdu nikdy neviděla.

Pak se panu Harrisonovi najednou vrátila řeč.

„Tohle já nebudu trpět,“ zaprskal, „už ani den, slečinko, slyšíte? Bůh se nade mnou slituj, tohle už je potřetí, slečinko... potřetí! Tady už trpělivost přestává být ctností, slečinko. Už minule jsem vaši tetu varoval, aby to už nikdy znova nedopustila... a dopustila... udělala to... Co tím sleduje, to bych milerád věděl. A kvůli tomu jsem tu, slečinko.“

„Byl byste od té dobroty a vysvětlil mi, co se přihodilo?“ požádala Anna co nejdůstojněji. V důstojnosti se poslední dobou dost cvičila, aby byla v dobré kondici, až začne školní rok, na rozrušeného J. A. Harrisona to ale nemělo pražadný účinek.

„Přihodilo, ha? No, potěš pánbůh, přihodilo se toho dost, se mi zdá. Přihodilo se, slečinko, že jsem tu jerseyskou krávu, co chová vaše teta, zase našel ve svém ovsu, není to ani půl hodiny. Potřetí, považte! Našel jsem ji tam minulý úterý a včera zas. Přišel jsem sem a řekl vaši tetě, ať to znova nedopustí. A ona to znova dopustila. Kde je ta vaše teta, slečinko? Jen si s ní chci na minutku promluvit, říct jí, co si o tom myslím... jako že se J. A. Harrison jmenuju.“

„Pokud myslíte slečnu Marillu Cuthbertovou, tak to předně není moje teta, a pak – odjela do East Graftonu na návštěvu ke vzdálené příbuzné, která je těžce nemocná,“ řekla Anna a s každým slovem přidávala na důstojnosti. „Velmi mě mrzí, že se moje kráva dostala do vašeho ovsu... je to totiž moje kráva, ne slečny Cuthbertové... Matouš mi ji daroval před třemi lety, když byla ještě malé telátko, kupil ji tehdy od pana Bella.“

„Vás to mrzí, slečinko! Mrzení tady ale opravdu nepomůže. Radši se běžte podívat na tu spoušť, kterou to vaše zvíře napáchalo na mým ovsu... podupala to pole křížem krážem.“

„Moc mě to mrzí,“ zopakovala Anna pevným hlasem, „ale možná by se tam Dolly nedostala, kdybyste měl opravený plot. V místech, kde

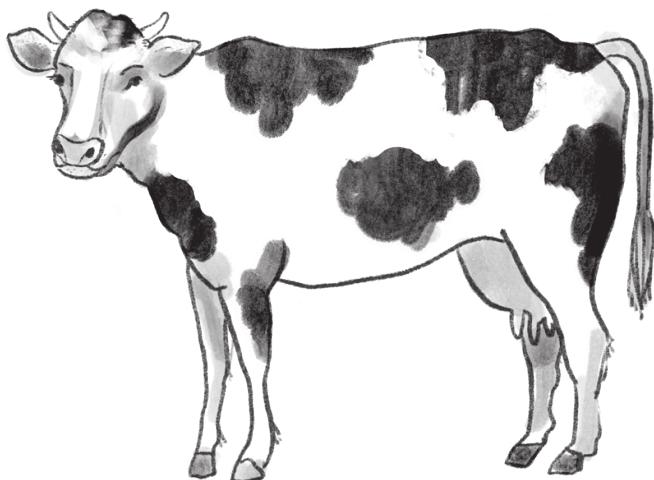
vaše ovesné pole sousedí s naší pastvinou, patří plot vám, a já jsem si zrovna před několika dny všimla, že není zrovna v nejlepším stavu.“

„S mým plotem nic není,“ utrhl se na ni pan Harrison, ještě běsnější než předtím, protože ho Annin protítok zastihl nepřipraveného. „Takovou dábelskou krávu by nezadržely ani pořádný hradby! A můžu vám říct, zrčečko, že jestli je ta kráva opravdu vaše, jak tvrdíte, udělala byste líp, kdybyste si ji hlídala a držela ji mimo cizí pole, než abyste vysedávala tady a četla žlutý romány,“ ... přičemž vrhl sžíratavý pohled na nevinně pískovou obálku Vergilia, který ležel Anně u nohou.

V tu chvíli měla Anna rudé nejen vlasy... na které byla odjakživa citlivá.

„Radši zrzavé vlasy než žádné, tedy až na pár štětin kolem uší,“ odsekla.

Tím se trefila do černého, pan Harrison byl totiž zase velmi citlivý na zmínky o své pleši. Znovu vzteky ztratil řeč a dokázal jen bez slova zírat na Annu, která se mezitím uklidnila a mohla tak využít své převahy.

„Vydou vám vstříč, pane Harrisone, protože mám dobrou představivost. Umím si živě představit, jak mrzuté je najít ve vlastním ovsu krávu, a nebudu se na vás za to, jak jste se mnou jednal, zlobit. Slibuji vám, že Dolly se do vašeho ovsy už nikdy nedostane. Na to vám dávám své čestné slovo.“

„To si tedy pište, že nedostane,“ zabručel pan Harrison o trochu mírněji, i tak ale oddusal dost rozlobeně a Anna slyšela, jak si pro sebe něco vrčí, dokud nebyl z doslechu.

Poté Anna, silně zneklidněná, rázně přešla dvůr a zavřela neposlušnou kravku do chléva.

„Odsud se určitě nedostane, ledaže by strhla přepážku,“ přemítala. „Teď vypadá celkem klidně. Nejspíš se toho ovsy přejedla. Kéž bych ji byla prodala panu Shearerovi, když se o ni minulý týden zajímal... Ale připadalo mi, že můžu zrovna tak počkat do dobytí dražby a prodat je všechny najednou. Myslím, že pan Harrison je opravdu divný pavouk. *On* tedy žádná sprízněná duše není.“

Anna měla vždycky své bystré oči na stopkách, pokud šlo o sprízněné duše.

Když se Anna vracela, Marilla Cuthbertová zrovna zajízděla do dvora, a tak Anna běžela připravit svačinu. U jídla celou záležitost probraly.

„Budu jen ráda, až bude po dražbě,“ prohlásila Marilla. „Mít tu tolik dobytka, to je velká odpovědnost, a navíc tu nemáme nikoho, kdo by na ně dohlížel, jen toho nespolehlivého Martina. Ještě není zpátky, a to sliboval, že se vrátí včera večer, jen když mu dáme den volna, aby mohl jet na pohřeb tetičky. Vážně nevím, kolik těch tetiček má. Co se tu dal zaměstnat, rok to je, už mu umřela čtvrtá. Opravdu se mi uleví, až bude po sklizni a farmu převezme pan Barry. Než se Martin vrátí,

musíme Dolly nechat zavřenou ve chlívě; pak bude muset na zadní pastvinu a tam je třeba napřed opravit ploty. No, jak říká Ráchel, život je samé trápení. Chudák Mary Keithová umírá, a jak dopadnou její děti, na to nechci ani pomyslet. Mary má bratra v Britské Kolumbii a psala mu o nich, ale ještě jí neodpověděl.“

„A jaké jsou ty děti? Jak jsou staré?“

„Šest a kousek... jsou to dvojčata.“

„Ach, dvojčata mě vždycky zajímala, zvlášť když jich paní Hammondová měla tolik,“ nadchla se Anna. „Jsou to hezké děti?“

„Propána, byly tak špinavé, že to nebylo poznat... Davy si předtím venku plácal hroudy z bláta a Dora ho šla zavolat dovnitř. Davy jí zařítil hlavu rovnou do největší hroudy a pak, když začala plakat, se do bláta vrhnul sám a celý se v něm vyválel, aby jí ukázal, že nemá proč plakat. Mary říkala, že Dora je opravdu moc hodné dítě, ale Davy je samá rošťárna. Vlastně ho nikdy nikdo nevychoval... Jeho otec zemřel, když byl Davy ještě miminko, a Mary je skoro tak dlouho nemocná.“

„Dětí bez výchovy je mi vždycky líto,“ poznamenala Anna vážně. „Víte přece, že já sama jsem žádnou neměla, dokud jste si mě nevzala vy. Doufám, že se o ně jejich strýc postará. A jak jste vlastně s paní Keithovou příbuzná?“

„S Mary? Vůbec nijak. To její nebožtík muž... byl to náš bratranc z druhého kolene. Vidím přes dvůr, že jde Ráchel Lyndeová. Myslela jsem si, že bude chtít slyšet o Mary.“

„Prosím vás, neříkejte jí o panu Harrisonovi a o té krávě,“ zapříšala ji Anna.

Marilla jí to slíbila, bylo to ale zcela zbytečné, protože sotva se paní Lyndeová pohodlně usadila, už spustila: „Cestou domů z Carmody jsem viděla pana Harrisona, jak žene vaši jerseyskou kravičku ze svého ovsu. Zdálo se mi, že vypadá docela rozloleně. Dělal pak kvůli tomu velký povyk?“

Anna s Marillou si kradmo vyměnily pobavené úsměvy. Paní Lyndeové v Avonlea uniklo máloco. Zrovna ten den ráno Anna říkala:

„Kdyby si šel člověk o půlnoci lehnout, zamkl se v pokoji, zatáhl rolety a kýchnul, paní Lyndeová by se ho ráno optala, jestli se ta rýma už lepší!“

„Pokud vím, tak ano,“ přiznala Marilla. „Já jsem byla zrovna pryč. S Annou ale jednal bez okolků.“

„Podle mě je to dost nepříjemný člověk,“ pohodila Anna nazlobeně ryšavými vlasy.

„Svatá pravda,“ přítakala paní Ráchel chmurně. „Bylo mi jasné, že z toho budou jenom problémy, když Robert Bell prodal dům člověku z Nového Brunšviku, a taky že ano. Nevím, kam to s Avonlea spěje, když se sem teď hrne tolik cizáků. Zanedlouho nebudeme v bezpečí ani ve vlastních postelích.“

„Proč? Jací další cizáci se sem hrnou?“ podivila se Marilla.

„Vy jste to neslyšela? Tak zaprvé nějací Donnellovi, pronajali si starý dům Petera Sloanea. Peter toho Donella zaměstnal, aby se mu staral o mlýn. Přišli z východu, tady o nich nikdo nic neví. Pak ten nekňuba Timothy Cotton s rodinou, mají se sem stěhovat z White Sands, ti budou přitéž pro celou vesnici. On má souchotiny... tedy když zrovna nekrade... a jeho žena je takové zahálčivé stvoření, do ničeho se nepustí. Nádobí myje *vsedě*. A paní Pyeová, žena George Pye, si osvojila synovce svého muže, sirotka jménem Anthony. Bude chodit k tobě do školy, Anno, připrav se, že s ním budou problémy, to víš. A ještě jednoho žáka odjinud budeš mít. Ze Států přijede Paul Irving, bude tu bydlet se svojí babičkou. Marillo, určitě si pamatujete jeho otce... Stephena Irvinga, toho, co tehdy v Graftonu dal košem Lavendar Lewisové?“

„Nemyslím si, že by jí dal košem. Nějak se nepohodli... asi za to mohli oba.“

„Tak či tak si ji nevzal a z ní se od té doby stala naprostá podivinka, aspoň se to říká... Žije sama v kamenném domečku a říká mu Chaloupka ozvěn. Stephen odešel do Spojených států, začal podnikat se svým strýcem a vzal si Američanku. Od té doby se doma neukázal, i když jeho matka ho jednou nebo dvakrát navštívila. Jeho žena

předloni umřela a on teď kluka posílá na nějakou dobu k babičce. Je mu deset a opravdu nevím, jestli bude jako žák za něco stát. S Američany člověk nikdy neví.“

Na každého, kdo měl tu smůlu a narodil se nebo vyrostl kdekoli jinde než na ostrově prince Edwarda, pohlížela paní Lyndeová s hlbokou nedůvěrou. Jistěže to možná jsou dobrí lidé, ale moc by za to nedala. Zvlášť podezřívavá byla vůči „yankeeům“. Jejího manžela kdysi zaměstnavatel, pro kterého pracoval v Bostonu, ošidil o deset dolarů, a nebylo v moci andělů ani nebeských mocností ji přesvědčit, že za to celé Spojené státy do posledního muže nejsou odpovědné.

„Trocha nové krve avonleaské škole vůbec neuškodí,“ konstatovala Marilla suše, „a jestli je ten chlapec aspoň trošku po otci, nebudou s ním problémy. Steve Irving byl nejmilejší hoch, který tu kdy žil, i když někomu mohl připadat namyšlený. Paní Irvingová bude jistě ráda, že ho tu má. Od té doby, co její muž zemřel, je hrozně osamělá.“

„Může to být milý chlapec, to jistě, ale bude prostě jiný než avonleaské děti,“ řekla paní Ráchel a tím celou věc uzavřela. Názory paní Ráchel na jakoukoli osobu, místo či věc bývaly velmi odolné. „Slyšela jsem, Anno, že chceš zakládat vylepšovací spolek?“

„Mluvili jsme o tom s párem děvčaty a chlapci v debatním spolku,“ začervenalá se Anna. „Zdálo se jim to jako celkem dobrý nápad... a panu a paní Allanovým taky. Spousta vesnic už takové spolky má.“

„Dostaneš se na pěkně tenký led, když se do toho dás. Lepší bude to nechat plavat, Anno, to víš. Lidem se nelibí, když je chce někdo vylepšovat.“

„My ale nechceme vylepšovat lidí. Jenom samotné Avonlea. Spousta věcí by se tu dala zkrášlit. Kdybychom například dokázali přemluvit Leviho Boulera, aby strhl tu ohavnou barabiznu na svém horním pozemku – nebylo by to snad zlepšení?“

„To rozhodně ano,“ uznala paní Ráchel. „Ta stará zřícenina je už léta celé vesnici pro ostudu. Ale opravdu nevím, jestli zrovna vy vylepšovači dokážete Leviho Boulera přemluvit, aby pro veřejné blaho udělal něco zadarmo. Nechci tě od toho odrazovat, Anno, na tom

tvém nápadu by mohlo něco být, i když to určitě máš z nějakého brakového amerického plátku, ale budeš mít plné ruce práce s výukou, a jako tvá přítelkyně ti radím, aby ses nezdržovala nějakým vylepšováním, to je všechno. Ale ty to nepochybně stejně provedeš, když se pro to rozhodneš. Tys vždycky uměla dotáhnout věci do konce.“

Anniny sevřené rty napovídaly, že v tomto svém úsudku se paní Ráchel nepletla. Anna si předsevzala, že okrašlovací spolek založí. Gilbert Blythe měl začít vyučovat ve White Sands, ale měl v plánu se každý pátek večer vracet domů a zůstávat až do pondělí ráno, a pro Annin nápad se nadchl, a většina ostatních vítala každou záminku pořádat příležitostné schůzky a následně si užít trochu „legrace“. Nikdo moc jasně netušil, čeho by se ta „vylepšení“ měla týkat – kromě Anny a Gilberta. Ti dva je probrali a naplánovali od A do Z, až stvořili ideální Avonlea, alespoň ve svých myslích, když už ne jinde.

Paní Ráchel měla v záloze ještě jednu novinku.

„Školu v Carmody svěřili nějaké Priscille Grantové. Anno, nechodila jsi s ní náhodou na Královskou akademii?“

„Ano, ano. Tak Priscilla má učit v Carmody! To je báječné!“ vykřikla Anna a její šedé oči se rozzařily jako dvě jasné hvězdy, což v paní Lyndeové znova vytváralo otázku, jestli se jednoho dne vyjasní, zda je Anna Shirleyová přeci jen krásná, nebo ne.